

Anders Mondrup
Avlsdirektør, Roskilde

Analyse af dækningsbidrag

Græs- og kløverfrø har igen givet rigtigt flotte økonomiske udbytter i forhold til korn. De fleste arter har udbyttmæssigt klaret sig rigtig godt, men faldende priser på både korn og græs har gjort at DB1 ligger på et lavere niveau end de tidligere år

Udbytte normalkvalitet:

Den oprensede renvare i kg pr. ha omregnet til normalkvalitet jævnfør de kontraktlige betingelser.

Bruttoudbytte:

Den samlede bruttoafregning. Bemærk at der i tallene er medtaget den udbetalte lagerleje, hvor det samlede udbetalte beløb pr. art er fordelt på alle dyrkede hektar.

Stykomkostninger:

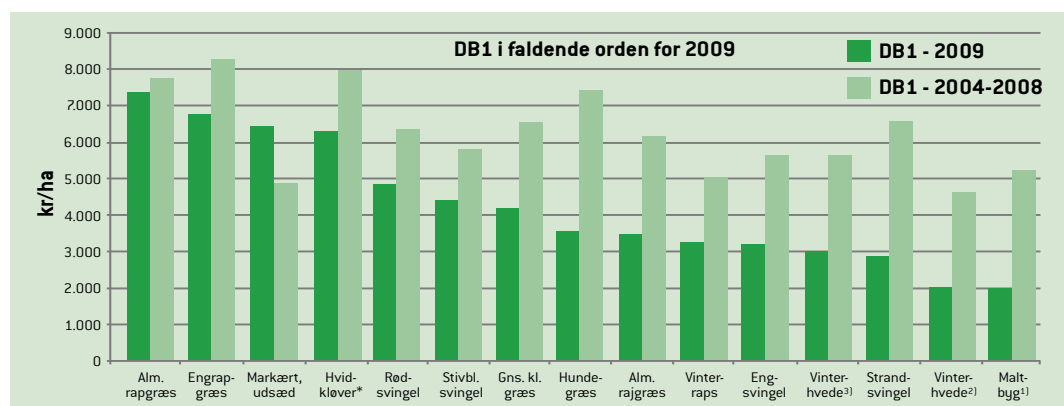
De beregnede omkostninger til udsæd, kemikalier, evt. tørring,

rensning, analyser, certificering, rentekrav mm. Rentekravet ud-ligner normalt de senere betalingsterminer i kløver- og græsfrø i forhold til kornafgrøder.

DB 1:

Afgrødens økonomiske afkast før maskinomkostninger mm. Disse medtages ikke, da de vurderes at variere meget mellem de enkelte ejendomme.

Udbytter og priser på korn, ærter og raps er hentet fra Oversigt over Landsforsøgene og afgrødekalkuler fra DLSyd.

*) Der er ikke medtaget udgift til bistader

**) inkl. bonus

1) Byg på god kornjord (gns høst 2009 i DK = 5.550 kg/ha)

2) Vinterhvede gns. udbytte i DK

3) Vinterhvede på god kornjord

Priser:

Ærter: 2,45 kr/kg

Raps: 1,90 kr/kg

Byg: 0,72 kr/kg

Hvede: 0,73 kr/kg

Dækningsbidrag 1 - beregnet på frøhøsten 2009 og gennemsnit høst 2004-2008

Art	Høst 2009				DB1 gns 2004-2008							
	Udbytte normal-kvalitet	Brutto-udbytte kr/ha	Stykom-kostninger kr/ha	DB1 kr/ha	Relativt med vi-hvede	2008 kr/ha	2007** kr/ha	2006 kr/ha	2005** kr/ha	2004** kr/ha	Relativt med vi-hvede	
Rødkløver	367	6.083	2.702	3.381	167	9.936	1.906	2.992	4.296	2.514	4.329	94
Hvidkløver *)	596	9.285	2.992	6.293	311	10.373	4.405	8.516	8.840	7.602	7.947	173
Timote	680	5.084	2.425	2.659	132	3.717	3.107	1.391	1.261	3.519	2.599	56
Alm. rajgræs	1.166	6.586	3.143	3.443	170	7.013	6.518	4.986	3.986	8.213	6.143	133
Ital. rajgræs	1.400	6.787	3.204	3.583	177	6.614	5.790	4.706	4.036	6.517	5.533	120
Hybridrajgræs	1.114	6.247	3.174	3.073	152	4.492	5.898	6.178	4.654	9.684	6.181	134
Strandsvingel	1.363	6.795	3.941	2.854	141	5.675	8.383	6.329	4.999	7.490	6.575	143
Hundegræs	1.293	6.989	3.488	3.501	173	9.736	8.937	7.542	4.776	6.094	7.417	161
Engsvingel	943	5.989	2.801	3.188	158	6.555	5.910	5.461	7.131	3.148	5.641	123
Rødsvingel	1.595	8.580	3.751	4.829	239	9.407	6.419	4.307	5.085	6.467	6.337	138
Alm. rapgræs	925	10.780	3.420	7.360	364	10.019	7.503	7.789	8.178	5.283	7.754	168
Engrapgræs	1.070	10.399	3.648	6.751	334	10.248	9.105	6.581	6.908	8.436	8.255	179
Stivbl. svingel	1.065	7.863	3.451	4.412	218	7.070	4.558	3.480	5.272	8.509	5.778	126
Gns. kl. og græs	1.254	7.623	3.421	4.202	208	8.063	6.790	5.285	5.156	7.470	6.553	142
Markært, udsæd	3.648	8.938	2.512	6.426	318	7.913	5.889	2.175	1.847	6.571	4.879	106
Vinterraps	3.890	7.391	4.138	3.253	161	6.857	3.947	3.922	3.793	6.570	5.018	109
Maltbyg ¹⁾	6.800	4.896	2.909	1.987	98	6.838	6.369	3.531	3.690	5.680	5.222	113
Vinterhvede ²⁾	8.170	5.964	3.943	2.021	100	4.849	6.391	3.815	2.862	5.095	4.602	100
Vinterhvede ³⁾	9.500	6.935	3.943	2.992	148	6.362	7.363	4.815	3.683	5.932	5.631	122

Høje udbytter og pæne kvaliteter

Høst 2009 er nu næsten opgjort i mængder og kvaliteter.

Vi kan se tilbage på en høst, der gav totalt 9 pct. højere udbytter end normalt.

De fleste afgrøder – bortset fra alm. rajgræs – klarede sig rigtig godt

Skærlægning af strandsvingel

Vore frøafgrøder til høst 2009 fik en mild vinter, og en relativ tør vækststart i marts-april måned. Derefter fik de rigtig gode vækstforhold resten af foråret og i forsommeren. Vi fik samtidig gode høstbetingelser i mange områder af landet, så grunden var lagt for en rigtig god høst i langt de fleste arter.

Høsten 2009 huskes generelt for, at der var en rigtig god høst i Danmark for alle dyrkede arter. Høje hvedeudbytter, byg gav rigtig flot, raps gav væsentligt over middel og sukkerroerne producerede rekordstore sukkermængder pr. hektar. Ja – selv mit eget blommetræ knækkede en stor gren, da den ikke kunne bære vægten af årets produktion.

Rødsvingel var årets topscorer blandt kløver og græsser. Året før kaldte vi høsten rekord med 1.575 kg pr. ha, men den blev slået af høst 2009, hvor vi høstede 1.650 kg pr. ha. Næste i rækken er hvidkløver med 612 kg pr. ha – det er ikke rekord, men et rigtigt højt udbytte, som vi skal en del år tilbage for at finde på samme niveau. Hundegræs og engrapgræs ligger også på et rigtig flot niveau.

I de store arter var det alm. rajgræs der skuffede. Det er lidt mærkeligt at 'naturen gav gavmildt' på stort set al anden høst i Danmark, men ikke – som gennemsnit – for denne art. Tallene dækker nemlig over store variationer – nogle høstede rigtigt gode udbytter, men der var også mange dårlige, – afhængig af jordtype, vandingsmuligheder og andet. Der blev også rapporteret om dryssespild i forbindelse med ustabil vej med blæst i en kritisk periode lige før høst.

Med hensyn til rensesvind er der for høst 2009 tale om lave tal. Det passer faktisk rigtig godt med at de arter, der rigtig har givet højt udbytte, også har været lette at høste i marken, og de har dermed også givet en mindre frarensning.

Pæne kvaliteter

I alm. rajgræs har vi 92 pct. af avlen fri for kvik. Det er et flot niveau, vi er kommet op på, idet de seneste tre år har ligget over 90 pct. kvik

fri vare. Ser vi længere tilbage, har niveauet ligget på under og nogle år væsentligt under det, vi har i dag.

Samme glædelige niveau har vi på rødsvingel fri for kvik og grove græsser. Her er 93 pct. af varen fri – og det er det højeste niveau, vi har været på de sidste 15 år. Lad os fortsat holde denne flotte linie. Sørg for at få behandlet afgrøderne mod grove græsser, og lad være med at køre for tæt på skellet ved høst.

Kvaliteten på engrapgræs var mere på det jævne. Det lykkedes at hæve kvaliteten baseret på vare fri for enårig og alm. rapgræs fra de to foregående år, men med 24 pct. af varen helt fri for andre rapgræsser, er der stadig potentiale for at øge renheden og få bekæmpet disse besværlige ukrudsarter.

Table 1. Frøudbytter høst 2009 og indeks i forhold til de seneste 5 års gennemsnit

Art	Kg/ha Renvare	Indeks ift. 5 år
Rødkløver	402	115
Hvidkløver	612	138
Alm. rajgræs	1.172	95
Hybrid rajgræs	1.159	97
Ital. rajgræs	1.442	113
Festulolium	909	88
Rødsvingel	1.650	118
Stivbl. svingel	1.103	127
Engsvingel	941	105
Strandsvingel	1.371	116
Hundegræs	1.293	119
Engrapgræs	1.146	125
Alm. rapgræs	994	125
Total græs og kløver	1.280	109